

«ΓΛΥΚΑ ΤΟ ΛΕΝΕ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ, ΓΛΥΚΑ ΤΟ ΛΕΝ' Τ' ΑΗΔΟΝΙΑ»

Πουλάκια μ' κι αηδονάκια μου που 'ρχεστε στον αγέρα

μην είδατε το γιόκα μου το Φλέσσα αρχιμανδρίτη;»

Μα τα πουλιά βουβαίνονταν. Γνώριζαν. Έτσι «σιγίζουνε και δεν λαλούν».

Αλλά και «Τ' αηδόνια της Ανατολής και τα πουλιά της Δύσης/ κλαίγουν την Αντριανόπολη την πολυκουρσεμένη». Ωστόσο στην Ήπειρο άκουγες: «Γλυκά λαλούνε τα πουλιά γλυκά λαλούν τ' αηδόνια...»

Το αηδόνι, η αηδών.

«Η άδουσα, ήτοι η αηδών.» Η λιγύφθογος, η λίγεια, η χλωρηίς (επί των χλωρών καθέζεσθαι δένδρων χέει πολυηχέα φωνήν· Οδ.)

Σύμφωνα με την μυθολογία, η Αηδών ήταν κόρη του Πανδάρεω από την Έφεσσο και σύζυγος του βασιλιά Ζήθου από τον οποίο απέκτησε ένα παιδί, τον Ίτυλο, τον οποίο σκότωσε κατά λάθος. Έκτοτε μεταμορφώθηκε σε πουλί και με το κελάηδημά του θρηνεί γλυκά την στέρηση του παιδιού της. Η αηδόνα ή μπιρμπίλι αποζητά περιοχές εύκρατες για να σκορπίζει τα αηδονίσματά της και τους καημούς που την άγγιξαν. Ή μας άγγιξαν...

Εδώ έρχεται αρχές Απριλίου και φεύγει με τα πρωτοβρόχια. Επιστρέφοντας εγκαθίσταται στα γνωστά μέρη. Η ιδιορρυθμία της κατασκευής των φωνητικών της οργάνων είναι που δίνει αυτό το εύρος, τα ποικίλματα και την ηδύτητα στην φωνή της. Ζει δυο έως πέντε χρόνια. Αιχμάλωτο πεθαίνει.

«Έχω ένα αηδόνι στο κλουβί κι απ' τον καημό του λιώνει» έγραψε ο Ναπολέων Λαπαθιώτης.

Και ο Σεφέρης στην ΕΛΕΝΗ:

«Τ' αηδόνια δεν σ' αφήνουνε να κοιμηθείς στις Πλάτρες...»

Όπως πέρυσι στους Μολάους Λακωνίας όπου έμεινα ολόκληρη νύχτα άυπνη, ακούγοντας τα αηδονίσματα, που κατακυριεύαν το φαράγγι του Λάρνακα.

Στο συγκινητικό δημοτικό το οποίο εξήρε ο Γκαίτε, ο λαβωμένος κλέφτης παραγγέλνει: «Ν' αφήστε παραθύρι να μπαίνει ο ήλιος το πρωί και το δροσό το βράδυ/ να μπαινοβγαίνουν τα πουλιά, της άνοιξης τ' αηδόνια».

Ο Αριστοφάνης στις Όρνιθες και ο ποιητής Καλλίμαχος παρουσιάζουν το τραγούδι του αηδονιού ως μορφή ποίησης. Ο Βιργίλιος συγκρίνει τον θρήνο του Ορφέα με το τραγούδι του αηδονιού. Στο Ιράν το αηδόνι είναι εθνικό σύμβολο.

«Λάλα τ' αηδόνι λάλα το, σ' όλα τα περιβόλια

και στο δικό μου το μπαχτσέ, αχ, πουλί να μη λαλήσεις...»

Οι λαοί που ζούσαν κοντά στη φύση ήξεραν να αντιγυρίζουν ευγνώμονες τα όσα σοφά και ευλογημένα του προσφέρονταν από τα πλάσματά της και συντρόφους τους δια βίου.